

Pro Puruvesi

Pro Puruvesi ry

Suunnitelma

24.11.2024

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2025

Painopisteitä

- **osallistutaan** Hälvänjoen valuma-alueelle tehtyjen vesienhoitorakenteiden toimivuuden seurantaan ja mahdollisiin korjauksiin sekä täydentämisiin
- **toteutetaan** Hummonselälle laskevan Vinkuvanjoen valuma-aluehanke
- **osallistutaan** Puruveden hiekkarantojen kunnostamisselvittelyyn
- **osallistutaan** aktiivisesti Puruveden vesienhoidon organisoimnin uudistamiseen
- **valmistellaan** Pro Puruveden roolin ja toimintatavan muutoksia Puruveden vesienhoidon organisaatiouudistukseen liittyen
- **osallistutaan** Puruveden vesienhoidon yleissuunnitelman mukaisten toimien valmisteluihin ja tapauskohtaisesti harkiten käytännön toteutukseen
- **kehitetään** yhteistoimintaa vastaamaan muutoksia Puruveden vesienhoidossa
- **jatketaan** osallistumista Puruveden seutukunnan tapahtumiin
- **jatketaan** Puruveden tilan ja tilaan vaikuttavan toiminnan seuranta

Toiminta:

1. Puruveden tilan ja tilaan vaikuttavan toiminnan seuranta

- jatketaan omaa laajaa näkösyvyyden ja sinilevätilanteen seuranta
- kannustetaan ja neuvotaan jäsenistöä ja muitakin seuraamaan omien rantojensa ja ympäristönsä tilaa sekä ilmoittamaan havainnoistaan
- osallistutaan muiden vastuulla olevaan Puruveden tilan seurantaan erikseen sovittavalla tavalla sekä tuetaan tarvittaessa Karjalan Pyhäjärven ja itäisen Pihlajaveden tilanneseurannan kehittämistä
- seurataan valuma-alueilla tehtävien töiden mahdollisia vaikutuksia Puruvedelle
- tehdään esityksiä nopeiksi toimenpiteiksi akuuteissa Puruveden puhtautta vaarantavissa tilanteissa ja tuetaan viranomaisten toimintaa
- seurataan kaavoitusta ja lupakäsittelyä sekä tehdään Puruveden puhtauden kannalta tarpeellisia muutosesityksiä

2. Tietoisuuden ylläpito Puruveden tilasta ja vesienhoidosta

- jatketaan kiinteää yhteydenpitoa paikallisten ja seudullisten tiedotusvälineiden kanssa (mm. tiedotustilaisuuksia, tiedotteita ja Puruvesi-kannanottoja eri tilaisuuksissa) ja suunnataan Puruvesi-infoa myös valtakunnallisille tiedotusvälineille

- pidetään aktiivisesti yhteyttä erityisesti Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan ELY-keskuksiin, Savonlinnan ja Kiteen kaupunkeihin, Puruveden kalatalousalueeseen ja osakaskuntiin sekä metsätalouteen liittyviin osapuoliin
- järjestetään Puruvesi-seminaari kesällä Kesälahden alueella
- järjestetään Puruvesi-päivät Kerimäen koulun, Punkaharjun koulun ja Kesälahden koulun oppilaille koulujen kanssa ohjelmia kehittäen
- osallistutaan Puruveden seudun tapahtumiin, joissa voidaan edistää Puruvesi-tietoutta ja tilannekuvan ylläpitoa
- osallistutaan 1-3:en valtakunnalliseen tilaisuuteen (mm. vesistökuunnostusverkoston vuosiseminaari)
- pidetään esityksiä Puruveden vesienhoidosta siitä saatuine kokemuksineen
- pidetään laadukkaita ja informatiivisia kotisivuja www.propuruvesi.fi ja Facebook-sivuja facebook.com/propuruvesi sekä instagram-sivuja

3. Hälvänjoen valuma-alueelle tehtyjen vesienhoitorakenteiden toimivuuden ja kunnan seuranta sekä täydennystarve

- Pro Puruveden hankkeessa tehtyjen vesienhoitorakenteiden kunnosta huolehtiminen on maanomistajien kanssa tehtyjen sopimusten mukaisesti Pro Puruveden vastuulla
- vuoden 2025 aikana tarkistetaan kaikkien tehtyjen rakenteiden kunto ja samassa yhteydessä hankitaan osaamista vesienhoitorakenteiden kunnan seurantaan
- arvioidaan asiantuntijan kanssa rakenteiden mahdollinen korjaus- ja täydennystarve
- sovitaan Suomen metsäkeskuksen kanssa Hälvänjoen valuma-alueen Kemera-hankkeen rakenteiden kunnan ja toimivuuden seurannasta
- seurataan Etelä-Savon ELY-keskuksen ottamien näytteiden ja muiden havaintojen perusteella tehtyjen rakenteiden vaikuttavuutta
- saatuja kokemuksia hyödynnetään kehitettäessä vesienhoitorakenteiden seuranta- ja huoltojärjestelmää

4. Hummonselälle laskevan Vinkuvanjoen valuma-aluehanke

- Vinkuvanjoki laskee Rastin alueella suoraan Hummonselän Natura 2000-alueen keskiosaan
- Pohjois-Karjalan ELY-keskus (POKELY) on teettänyt valuma-alueen kattavan suunnitelman tarvittavista vesienhoitorakenteista
- POKELY:n kanssa on sovittu, että Pro Puruvesi ottaa toteuttamisvastuun
- tukihakemus jätetään POKELY:lle, ellei edullisempaa rahoitusvaihtoehtoa ilmene
- työn kilpailutus voisi tapahtua talven 2024/2025 aikana ja mikäli hyväksyttävä tarjous saadaan, työ voisi alkaa kevättalvella/kevällä 2025
- Vinkuvanjoki voi tarjota myös lohikaloille kutumahdollisuuksia. Se otetaan huomioon yhteistyönä kalastoon liittyvien osapuolten kanssa.

5. Puruveden hiekkarantojen kunnostamisselvitys

- monet Puruveden perusluonteeseen ja näkyymiin liittyneet hiekkarannat ovat vesialueella vesikasvillisuuden valtaamia ja osassa hiekkapohja on paksuhkon sedimentin peittämä. Ranta voi olla jo pusikoitunut ja muutoinkin hiekka on jäänyt näkymättömiin.
- Vaaran alueella on nähtävissä miten vuosien työllä on saatu laaja hiekkaranta palautetuksi lähes entiselleen. Samantapainen työ on käynnissä Hiukkajoella Susijärven kohdalla olevalla Puruveden lahtialueella. Molemmat ovat edenneet paikallisten vapaaehtoistyönä.
- Helmi-hankkeen hiekkarantojen kunnostusosio voisi tarjota mahdollisuuden laajemminkin aloittaa Puruveden hiekkarantojen kunnostus
- Pro Puruvesi on jo katsonut muutamia potentiaalisia kunnostukseen soveltuvia hiekkarantoja. Sopivien kohteiden kartoitusta jatketaan ja vaihtoehtoisia kunnostusten toteuttamistapoja selvitetään vuonna 2025.

6. Puruveden vesienhoidon organisaation uusinta

- osallistutaan aktiivisesti Puruveden, Karjalan Pyhäjärven ja itäisen Pihlajaveden vesienhoidon organisointityöhön
- tavoitteena on em. järvien vesienhoitoa koordinoiva, hankkeita hakeva ja hallinnoiva, tutkimus- ja kehittämistoimintaan osallistuva sekä paikallisia toimijoita tukeva pysyvä organisaatio palkattuine henkilöineen. Tämän organisaation sateenvarjon alla toimisivat rooliensa mukaisesti lukuisat tahot kuten Pro Puruvesi.
- uuden organisaation odotetaan aloittavan vuoden 2025 aikana tai viimeistään vuoden 2026 alussa. Eri tahojen roolitus tarkentuu ottaen huomioon erityisesti ely-keskusten tulevat organisaatiomuutokset, Suomen metsäkeskuksen toimintatavan muutos ja Savonlinnan sekä Kiteen kaupunkien ja osakaskuntien toimintamahdollisuudet vesienhoidossa.

7. Pro Puruveden toiminnan muutosten valmistelu

- selvitetään Pro Puruveden vastuiden, resurssien ja toimintatavan muutostarvetta kun uusi vesienhoidon organisaatio ottaa vastuuta ja keskeisten muiden toimijoiden toimintamahdollisuudet sekä toimintatapa muuttuvat
- Pro Puruveden perustoiminta pysynee nykyisen kaltaisena, mutta harkittavaksi voitulla mm.
  - tiedotusvastuun laajentuminen Puruveden vesienhoidosta kuten oli FRESHABIT-hankkeessa
  - aktiivisempi osallistuminen käytännön vesienhoitotyöhön
  - tehtyjen vesienhoitorakenteiden kunnon ja huoltotarpeen seuranta
  - osallistuminen Puruveden vesienhoitoa palvelemaan ja paikallistuntemusta vaativaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan
- Pro Puruveden toiminnan laajeneminen voi vaatia pysyvän palkatun henkilön ja mahdollisesti hankekohtaisesti palkattuja henkilöitä

- Pro Puruveden sääntöjä voi olla tarve tarkistaa

8.Tuki muille toimijoille

- harkitaan tapauskohtaisesti taloudellista tukea ja neuvontaa paikallisten toimijoiden kunnostushankkeisiin
- annetaan saatua kokemusta muiden toimijoiden käytettäväksi koulutustilaisuuksissa, seminaareissa, projekteissa ja somessa

9. Varojen hankinta

- Pro Puruveden lisääntyvä vastuu valuma-alueista vaatii myös vuonna 2025 kymmeniä tuhansia euroja Pro Puruveden omarahoitusosuuteen ja lisäksi rahallista omarahoitusta korvaavaa vapaaehtoistyötä
- aktivoidaan varsinaisia ja kannatusjäseniä vapaaehtoisiin jäsenmaksuihin mm. alku- ja loppuvuodesta lähetettävällä jäsenkirjeellä
- jatketaan edellisten vuosien perustein ja kokemuksen kumppanuustoimintaa
- otetaan vastaan mahdollisia lahjoituksia
- jatketaan aiempaan tapaan jäsen hoitoa laadukkaana jäsen saamiseksi, valmistellaan jäsen nostoa ja myydään kysynnän mukaan Puruveden jäätä

10. Yhteisen tahtotilan edelleen rakentaminen

- annetaan Puruvedestä, Puruveden tilanteesta sekä meneillään olevista ja suunnitelluista toimista aktiivisesti luotettavaa tietoa
- korostetaan useitten tahojen (viranomaiset, yhteisöt, yritykset, vapaaehtoisjärjestöt, yksityishenkilöt) oman työn ja yhteistyön välttämättömyyttä
- aktivoidaan paikallisia toimijoita
- vältetään syyllistämistä, muttei tilanteen korjaamiseksi tarpeellisten ongelmien syiden esille tuomista
- korostetaan Puruveden ainutlaatuisuutta ja monipuolisia vaikutuksia vuosisadoiksi eteenpäin
- toimitaan yhteistyön edelleen laajentamiseksi ja monipuolistamiseksi.

Pro Puruvesi ry:n hallitus tarkentaa toimintasuunnitelmaa tarvittaessa. Erityisesti organisaatiouudistuksen ratkaisut ja eteneminen voivat vaikuttaa huomattavastikin toimintasuunnitelman kohtien 6 ja 7 toteutumiseen.